

N:o 299.

Af Herr **C. F. Ridderstad**: *Om revision af fattigvårdslagstiftningen och om underdånig skrifvelse i sådant ändamål till Kongl. Maj:t.*

Den inom hela riket i ständig tillväxt stående fattigvårdspersonalen äfvensom de jembredt dermed alltjemnt sig ökande fattigvårdsskatterna utgöra ämnen för likaledes oupphörligt tilltagande allmänna bekymmer.

Under loppet af de sednare aren hafva dessa bekymmer också fran alla delar af landet börjat att allt mera högljudt och bestämdt uttala sig.

Oaktadt man nära nog öfverallt, underkastande sig de största uppoffringar, vidtagit olikartade, om behjertansvärd omtanke vittnande, åtgärder, dels bestående i ordnandet af fullständiga arbetshus eller i anskaffandet af extra arbetstillfällen, dels i reglementariskt bildade tillsyningsmannaskap och skyddsföreningar, dels i upprättandet af allmänna spisningsinrättningar och nattherbergen m. m., synes intet vilja förslå.

Men om redan de ekonomiska uppoffringar, som sålunda göras för fattigvårdens underhåll, utan att man med säkerhet kan se någon gräns för anspraken, i och för sig gifva vid handen behovet, ja nödvändigheten att underkasta hela vårt fattigväsande en allvarligt pröfvande revision, påkallas detta i ännu högre grad till följd af den demoralisation, som öfverallt lika bemärkansvärdt utvecklar sig steg om steg med pauperismen.

Allmänt föreställde man sig, att de egentliga orsakerna till de beklagansvärda förhållandena äro att söka i sjelfva fattigvårdslagstiftningen.

Kongl. Förordningen af år 1846 om försvarslösa personers behandling äfvensom Kongl. Förordningen af år 1853, angående fattigvården i riket, äro tvifvelsutan äfven af egenskap att berättiga dertill.

Äfven om dessa förordningar till en början någorlunda uppfyllde ändamålet, göra de det icke mera. Den praktiska tillämpningen — erfarenheten — ådagalägger det.

Båda förordningarnes väsendtligaste, mest i ögonen springande fel är att de å ena sidan — väl ålägga församlingarne skyldigheter mot de fattiga — utan att å andra sidan — tillförbinda de fattiga några förbindelser af verkligt praktisk egenskap, mot församlingarne. Skyldigheter och rättigheter böra dock i en lagstiftning på ett förnuftigt och billigt afvägdt sätt begränsa hvarandra.

De band, som Förordningen af år 1846 söker lägga på lösdrifveriet äro icke mera hållbara, Derom öfvertygas man, då man vet, att lösdrifveriet, i stället för att minskas, på ett oroväckande sätt icke allenast ökas, utan, hvad värre är, ökas på ett sätt, som vittnar om en alltmer och mer tillväxande sedlig depravation.

Fattigvårdsförordningen af år 1853 är lika litet tillfredsställande. I 7 § tillägges visserligen fattigvårdsstyrelsen ett slags husbondevælde; men egentligen utan all magt och möjlighet att lagligt kunna upprätthålla detsamma. Husbondeväldet i det enskildta lifvet eger åtminstone den rätt att kunna afskeda en otrogen tjenare — men enär denna rätt hvarken kan eller bör tillerkännas en fattigvårdsstyrelse, hvars uppgift är af ren christlig art, borde icke dessmindre denna styrelse på annat lämpligt sätt förses med åtminstone någon magtfullkomlighet, för så vidt sjelfva begreppet af husbonde icke skall blifva ett blott löst ord, saknande all vigt och betydelse, utan en verklig sanning.

Flera andra punkter i denna förordning förekomma för öfrigt som påkalla förändringar.

Särdeles är detta fallet med 14 §, hvori efter min öfvertygelse, tiden för ett fattigvårdssambälles skyldighet att upptaga, så att säga, sasom eget barn, inflyttade fattighjon är, då den därför blott stadgar 6 månader, alltför kort.

Vidare vill det mig synas, att barn borde förblifva mantalsskrifna inom den församling, der modren vid deras födsel är mantalsskrifven, intilldess de fyllt 15 år.

På grund af hvad jag nu haft äran andraga, tillåter jag mig vördsam samt föresla,

att Riksdagen aflater en till Kongl. Maj:t i underdanighet ställd skrifvelse, det Kongl. Maj:t täcktes genom sakkunnige män taga hela vår fattigvårdslag-

stiftning under närmare granskning, samt till nästkommande Riksdag aflåta nådig proposition å erforderliga förändringar.

C. F. Ridderstad.

N:o 300.

Af Herr **C. F. Ridderstad:** *Om utdelande från och med innevarande års början af ett exemplar utaf Riksdagsstrycket till hvarje kommun inom Riket samt om anslag af statsmedel för detta ändamål.*

Att höja folkets intellektuella bildning inom vårt land, att förädla dess sinne och smak, att lifva det för nyttig läsning, utgör ett vår tids mest magtpåliggande värf. Staten har under sednaste åren icke skytt någon kostnad, som stätt i förening med folkundervisningen. Utur folkets leder utgå medelbart eller omedelbart de män, hvilka i mer eller mindre mån skola ingripa uti statsförvaltningen. Hvarje medel, som syftar på ökad folkuppföstran, bör således ifrån Statens synpunkt omfattas med kärlek, äfven om dermed förenar sig ökad kostnad.

Vid sistlidet års riksdag beslöts, att man skulle, emot betalning, hålla allmänheten tillhanda Riksdagens protokoller och bihang, tydligen i den afsigt som här ofvan är nämnd. Och början, såsom vi af kungörelse i tidningarne sett, är nu gjord att genom prenumeration låta allmänheten köpa riksdagstrycket, hvilket, i man som tryckning hinner försiggå, kommer häftevis att försändas till prenumeranter. Hvad man här af kan vänta är, att den bemedlade delen af befolkningen skyndar att tillgodogöra sig den af Riksdagen beredda fördelen, att i ett sammanhang och fullständigt erfaras, huru frågor blifvit väckta, diskuterade och afgjorda; men — härmed sprides icke kännedomen om, hvad uti statsmannalifvet sig tilldrager, ner till det stora flertalet af befolkningen. Det bör i min tanke finnas tillfälle för hvarje, äfven den fattigaste, med-